Lietas Nr. C37127714
Lietas arhīva Nr. C-0547-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2015.gada 9.martā

Tukuma rajona Tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Mudele
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu

Tiesa k o n s t a t ē j a :

2014.gada 19.decembrī /pers. A/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ (turpmāk atbildētāja).

Pamatojoties uz Civillikuma 177.panta 1., 2. un 4.daļu, 179.panta 1. un 2.daļu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus /pers. C/ ik mēnesi 30 % apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, /pers. D/ ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma līdz bērna pilngadībai 30 % apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērnu pilngadībai.

Prasības pieteikums pamatots, ar to, ka prasītāja ar Jaunpils novada bāriņtiesas 30.05.2014. lēmumu Nr. 1-6/18 iecelta par sava brāļa /pers. E/ bērnu /pers. C/ un /pers. D/ aizbildni. Bērnu māte atbildētāja līdzekļus bērnu uzturam nesniedz. Ne finansiāli, ne morāli prasītāju bērnu aprūpē un audzināšanā neatbalsta.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

2014.gada 19.decembrī tiesa atbildētājai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtīja uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot termiņu paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2015.gada 19.janvārim (lietas 11.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumiem, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.panta noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti, septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem apstākļiem, tiesnese atzīst, ka atbildētājai par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otrā daļa nosaka, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

2015.gada 28.janvārī pusēm nosūtīts tiesas paziņojums par rakstveida procesu 2015.gada 9.martā (lietas 18.-19.lapa).

Atbildētāja ne tiesas noteiktajā termiņā, ne laikā līdz sprieduma taisīšanai tiesai paskaidrojumu par prasību nav iesniegusi.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.panta 5.daļu, 56.^{1}pantu, uzskatāms, ka atbildētājai tiesas dokumenti izsniegti, un, tā kā puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, lietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā, nosūtot pusēm paziņojumu par sprieduma noraksta saņemšanas datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma - piedzenams valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Tas nozīmē, ka atbildētājai ir pienākums uzturēt bērnus.

Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, katra vecāka pienākumu ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu

vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta Noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" redakcijā līdz 2014.gada 31.decembrim ar 2014.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga ir noteikta 320 *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta Noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" redakcijā, kas stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, līdz 2014.gada 31.decembrim Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 80 EUR mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma – 96 EUR mēnesī katram bērnam, bet no 2015.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 90 EUR mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –108 EUR mēnesī katram bērnam.

Samērojot bērnu vajadzības ar abu vecāku spējām un mantisko stāvokli un ņemot vērā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, jo vecāku pienākums ir rūpēties par bērniem, t.i. nodrošināt viņiem ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopšanu, viņu izglītošanu un audzināšanu.

Ar bērnu dzimšanas apliecību kopijām pierādīts, ka atbildētāja ir bērnu /pers. C/ un /pers. D/ māte, savukārt par tēvu ierakstīts /pers. E/ (lietas 6.-7.lapa).

Ar Jaunpils novada bāriņtiesas 2014.gada 30.maija lēmumu Nr. 1-6/18 prasītāja iecelta par /pers. C/ un /pers. D/ aizbildni. No minētā lēmuma izriet, ka bērnu tēvs /pers. E/ miris 2013.gada 25.novembrī (lietas 8.-9.lapa).

Civillikuma 252. un 255.pantā noteikts, ka aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Aizbildnim sevišķi jāgādā par sava aizbilstamā audzināšanu ar tādu pašu rūpību, ar kādu apzinīgi vecāki gādātu par savu bērnu audzināšanu. Ja vecāki vairs nav dzīvi, kā arī tad, ja vecāki nav iecēluši īpašu audzinātāju, aizbildnis pats var uzņemties audzināšanu vai arī uzticēt to kādai citai personai, kurai uz to ir vajadzīgās spējas. Bet arī šajā pēdējā gadījumā aizbildnim jāuzrauga audzināšana.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 35.panta trešā un ceturtā daļa nosaka, ja ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi tiek nodrošināti, ieceļot bērnam aizbildni, vecākiem ir pienākums maksāt aizbildnim uzturlīdzekļus bērnam nepieciešamajā apmērā, bet ne mazāk, kā noteikts normatīvajos aktos par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam. Ja vecāki uzturlīdzekļus nemaksā, aizbildnim ir pienākums nodrošināt, ka bērns saņem uzturlīdzekļus no saviem vecākiem. Lai to nodrošinātu, aizbildnim ir tiesības vērsties tiesā.

Ņemot vērā minēto prasītājai, kā nepilngadīgā bērna aizbildnei, ir likumiskas tiesības un pienākums vērsties tiesā ar prasību pret bērna māti par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai, un atbildētājai ir pienākums maksāt aizbildnei uzturlīdzekļus bērnu uzturēšanai.

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par saviem ienākumiem, lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētāja būtu darba nespējīga.

Uz tiesas veikto pieprasījumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra 2014.gada 23.decembrī izsniedza izziņu Nr.14/2760851, ka laika posmā no 2014.gada janvāra līdz 2014.gada decembrim /pers. B/ atrodas darba tiesiskajā attiecības ar SIA "/Nosaukums/", bet no 2014.gada 4.augusta darbiniekam piešķirts bērna kopšanas atvaļinājums (lietas 13.-15.lapa).

Pēc tiesas ieskata, atbildētājai jāsniedz materiāla palīdzība bērniem un pastāvīgu ik mēneša ienākumu neesamība neatbrīvo viņu no pienākuma uzturēt bērnus un maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Tiesa uzturlīdzekļu apmēru nosaka, vadoties no konkrētiem lietas apstākļiem, kas raksturo bērnu vajadzības un vecāku attiecīgā brīža iespējas tās apmierināt, kā arī no noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmēra, kuru atbildētājai ir pienākums maksāt.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērnu pilngadībai. Uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas tiesā, tas ir no 2014.gada 19.decembra, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (CPL) 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja no tiesas izdevumu maksāšanas ir atbrīvota. Prasījums apmierināts pilnā apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bija atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Atbilstoši CPL 42.pantam no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu 306,00 *euro*, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz sprieduma taisīšanas dienu sastāda 6,38 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1 pantu atbildētājam nosakāms termiņš 10 dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Ievērojot Civillikuma 179.pantu un Civilprocesa likuma 42., 193., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods /personas kods/, ik mēnesi 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, ik mēnesi līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% (divdesmit pieci procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma - 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2014.gada 19.decembra līdz bērnu pilngadībai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 306,00 *euro* (trīs simti seši *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,38 *euro* (seši *euro* 38 centi).

Valsts nodeva iemaksājama – saņēmējs Valsts kase, NMR 90000050138, konts Nr. LV 55 TREL 1060190911200, BIC kods TREL LV 22.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami – saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TREL LV 22, konts Nr. LV 51 TREL 2190458019000.

Noteikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumu labprātīgai samaksai termiņu līdz 2015.gada 9.aprīlim, maksājuma dokumentu par tiesas izdevumu samaksu iesniegt Tukuma rajona tiesas kancelejā līdz 2015.gada 9.aprīlim, pretējā gadījumā tiesas izdevumu piedziņa tiks nodota tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2015.gada 9.marta.